Wychodzi dwa razy na tydzień

KORRESPONDENT

przy Gazecie Warszawskiéj.

HANDLOWY, PRZEMYSŁOWY I ROLNICZY.

DNIA $\frac{2}{14}$ PAŹDZIERNIKA. № 81 ROK 1852

WYCIĄG Z PODRÓŻY AGRONOMICZNO-CHEMICZNÉJ.

Ciąg dalszy.

Folwark (Farm) pana Dickson w Saughton Mains pod Edynburgiem. Przestrzeń: 370 morg. saskich; zupełnie i dokładnie podziemnie osuszonych, czyli wydrenowanych. Grunt pulchny i urodzajny.—Na jesień z roku 1850 na 1851 spotrzebowano na pognój 800 cent. guano na mórg saski, czyli mniéj o $^1/_{16}$ od morga chełmińskiego, użyto 600 cent. mierzwy bydlęcéj i 7 cent. guano. Oprócz tego używają tam równocześnie z guanem kości mielonych i kuchów mielonych w równych częściach. Zbiór turnipsu z morga saskiego przynosi 100 do 160 tal., przedając turnips do Edynburga. Koszta transportu tém się wynadgradzają, że z powrotem z Edynburga przywożą mierzwę, za któréj centnar płacą tam kop. $7^1/_2$.

Sprzątniono pszenicy w przeszłym roku 26 szefli z morgu magdeburskiego. Głębokość, do jakiéj zazwyczaj orzą, wynosi 13 do 14 cali. Płodozmian jest następujący: turnips, pszenica, ziemniaki, pszenica, wyka, owies. Woły opaśne dostają dziennie 150 funtów turnipsu i 4 funty kuchów siemiennych, czy rzepiowych a przytém cokolwiek siana lub słomy. Czynsz dzierżawny, który w Szkocji jest wyższy jak w Anglji, wynosi z tego folwarku 36 tal. z morgu saskiego, czyli około 17 tal. z morgu magdeburskiego.—Grunt na tym folwarku należy do najlepszych, a zbiór i czynsz dzierżawny do najwyższych, jakie się w Szkocji lub Anglji znajdują.—Łąki dognojone kośćmi mielonemi wydają 4 do 5 sprzętów na rok.

Folwark pana Finnie w Swanston pod Edynburgiem. Przestrzeń 1,100 saskich, czyli około 2,400 morg. magd.; połowa ornéj roli, a połowa pastwisk i łąk. Posiadłość ta leży tylko kilka mil angielskich od poprzedniéj oddalona, ale na wzgórzu, to jest na łańcuchu gór jest położona; poprzednia zaś w równéj dolinie.—Ziemia składa się po większéj części z mocnéj, tęgiéj gliny, z daleko mniejszą ilością próchnicy, jak poprzednia; w wyższych miejscach tylko jęczmień i owies się rodzi, w niżéj zaś położonych pszenica. Czynsz dzierżawny wynosi też tylko prawie połowę poprzedniego, to jest 18 do 20 tal. z morgu saskiego, a jednakowoż wydaje morg magdeburski tamże około 36 szefli owsa. Cała rola orna jest drenowana; aby dać wyobrażenie, jak wielką wagę angielski gospodarz przykłada do osuszenia podziemnego, dosyć jest przytoczyć, jak wielkie nakłady na podziemne osuszenie robią; koszta drenowania tego folwarku wynoszą około 4,000 fun. szt., czyli około 28,000 tal. Właściciel przytém zaręczał, że gospodarstwo wyższe przenosi procenta w stosunku do małych nakładów. Naturalnie, że samą osączenie (drenowanie) gruntu nie jest dostateczne, trzeba prócz tego dodać tyle siły przez mocniejszy pognój, ile przez grubszą warstwę rodzajnéj ziemi przybyło;—samego guano potrzebują tam rocznie 1,200 cent. Właściciel téj farmy uchodzi za najlepszego gospodarza w całéj Szkocji i urządzenie jego gospodarstwa było wzięte za podstawę do urządzenia wzorowego gospodarstwa na farmie, którą książe Albert posiada na wyspie Wight w Osbornhouse.

Lecz zdaje się, iż dosyć przytoczyłem przykładów wysoko poprawnego gospodarstwa, dodam tylko jeszcze kilkanaście nazwisk sławnych gospodarzy i gospodarstw. W Anglji: Pan Pusey i Sir John Conroy w Berks, p. Longton w Rainhill pod Liverpool, p. Bansley i Lord Spencer w Northampton, hrabia Leicester w Holkham w hrabstwie Norfolk, pan Warnes w Trimingham (Norfolk), pan Morton w Gloucestershire, p. Lawes w Harpenden (St. Albans), hrabia Ducie w Whitfield, p. Dixon w Holton (Lincolnshire), p. Marshall w Leeds, p. Clifton w Lancashire i t. d. W Szkocji: Lord Kinnaird w Perth, p. Kennedy w Myremill (Ayrshire), p. Dudgeon w Hambie pod Edynburgiem, p. Hog w Newliston, pan Wilson w Edington i pan Nisbet w Rumbleton (Berwickshire) i t. d.

Porównywając wysoko poprawne i przemysłowe gospodarstwo w Saksonji, tak jak wielu gorliwych i światłych gospodarzy je prowadzi, z gospodarstwem »high farming« Anglików, wykaże się, iż w obydwóch krajach cel i środki są w ogólności jednakowe. Zestawienie rezultatów gospodarstwa tych dwóch krajów wykazałoby niezawodnie, iż saskie gospodarstwo wcale tak daleko za angielskiém nie stoi, jak ogólne mniemanie niesie.

4. *Rolnictwo angielskie.*

Gospodarz niemiecki z Saksonji, jadący przez Belgją, a potém z którego kolwiek portu angielskiego, Dover, Brighton, Southampton, Portsmouth, do Londynu, będzie niechybnie w swém oczekiwaniu: znalezienia gospodarstwa wysoko poprawnego w Anglji, zawiedziony, jako też będzie rozczarowany z wyobrażeń, jakie sobie o témże gospodarstwie utworzył. Niezawodną jest rzeczą, że wielu gospodarzy w Saksonji, a mianowicie gospodarze w Brabancie i w Flandrji, których pola w przejeździe oglądał, większe mają zbiory i dokładniéj ziemię uprawiają, i większe z niéj umieją wyciągać zyski, jak gospodarze w Sussex, Surrey i Kent.—Również narzędzia, których tam w ogólności używają, nie wzbudzają wielkiego podziwienia. Z stanu gospodarstwa tych południowych hrabstw sądząc o całém angielskiém gospodarstwie, niekorzystne, a zatém mylne możnaby powziąść wyobrażenie. Hrabstwa te mają po części ziemię mniéj urodzajną, najwięcéj chudy, wapienny, kredowy i żwirowy, albo też ciężki i zwięzły grunt gliniasty; częścią pozostali oni w tyle w stosunku do północnéj i wschodniéj strony Anglji, a mianowicie w stosunku do Szkocji. Czynsz dzierżawny wynosi około 6 do 8 tal. z morgu chełmińskiego; w przecięciu zbiór pszenicy wynosi 6 do 8 szefli, albo 12 do 14 szefli owsa z morgu saskiego, który, jak już wspomnieliśmy, równa się $2^1/_6$ morga magdeburskiego, a morg nowopolski wynosi $2^1/_3$ morga magdeburskiego; w kultywowanych okolicach z urodzajną ziemią, a mianowicie w bliskości wielkich i ludnych miast, przechodzi czynsz dzierżawny 25 tal., ponieważ tam z morgu nowopolskiego 20 szefli pszenicy i 36 szefli owsa w przecięciu zbierają. Na dowód, że nie samo ubóstwo i nieurodzajność roli jest przyczyną tak małego dochodu w południowych hrabstwach, służy przykład tamże pojedyńczych gospodarzy, którzy przez światłe i gorliwe prowadzenie gospodarstwa, jako też przez bogatą i obfitą mierzwę, wielkie odnieśli rezultata, zasługujące na uwagę niemieckich gospodarzy, ponieważ są one z ziemi chudéj i niewdzięcznéj wydobyte.

(Dalszy ciąg nastąpi).

ODPOWIEDŹ

na uwagi p. Meszyńskiego w Gazecie Rolniczéj (Nr. 33 i dalsze z r. 1851) nad Rachunkowością podwójną gospodarską uczynione.

(Dokończenie).

Teraz niech mi wolno będzie wypisać również dosłownie z mego dziełka owe rachunki i ich objaśnienia dla tych, którzy go pod ręką nie mają.

29. R. GORZELNI.

Wziął

1849.			rs.	k.
Czerwca	29	Od R. *Dochodu z lasu*, za 50 sążni drzewa	60	—
—	—	Od R. *Zboża w ziarnie*: lit. a) Żyta B. 103 po rs. 5 k. 50 rs. 566 k. 50; Jęczmienia B. $28^2/_8$ g. 10 . . . rs. 102 k. $47^1/_2$	668	$97^1/_2$
		lit. b) Kartofli B. 111 po rs. 1 k. 20	133	20
—	—	Od R. *Pozostałości zboża* z roku $184^7/_8$ żyta B. 10 po rs. 5	50	—
—	—	Od R. *Kassy*, za 249 B. Kartofli po rs. 1 kop. 20	298	80
		— Opłata Winnika	80	—
		— Mlewo 132 B. zboża po kop. 20	26	40
		— Kupno drożdży	1	20
			1318	$57^1/_2$
—	30	Od R. *Intraty z folwarku* jako dochód z gorzelni dla dopełnienia Rachunku	999	90
			2318	$47^1/_2$

Dał.

1849			rs.	k.
Czerwca	29	Do R. *Wódki*: Z Żyta B. 113 czyli P. 2203 f. 20; Z Jęczm. B. $27^2/_8$ g. 10 — 437 f. —; Z Pudów 2640 f. 20 po garn. 3 z Puda wiader 1980 gar. 1 k. 2; z 360 B. Kartofli przeszło po 15 gar. na ogół w. 1383 gar. 3 k. —; W. 3364 gar. — k. 2 po kop. 60	2018	$47^1/_2$
—	—	Do tegoż R. z wyprzedaży wódki po wyższéj cenie	300	—
			2318	$47^1/_2$

11. R. WÓDKI.

Wziął

			Wiader	garn.	kw.	rs.	k.
1848.							
Lipca	1	Od *Bilansu Otwarcia*	125	—	—	75	—
1849.							
Czerwca	29	Od R. *Gorzelni* . . .	3364	—	2	2018	$47^1/_2$
						2093	$47^1/_2$
—	30	Od R. *Gorzelni* dla dopełnienia R. z wyprzedaży po wyższéj cenie	—	—	—	300	—
			3489	—	2	2393	$47^1/_2$

Dał.

1849.			Wiader	garn.	kw.	rs.	k.
Czerwca	19	Do R. *Amelioracji Folwarku*:					
		a) Na kopanie rowów .	—	1	2	—	$22^1/_2$
		b) Na postawienie obory	2	1	2	1	$42^1/_2$
—	29	Do R. *Kosztów administracji*:					
		a) Do Etatu służbowego dla czeladzi . . .	6	—	—	3	60
		b) Do rozmaitych na dożynki	5	—	—	3	—
—	—	Do R. *Propinacji* do Szynków	100	-	—	60	—
—	—	Do R. *Potrzeb Właściciela*					
		lit. a) Na naliwki . .	3	-	—	1	80
		— c) Dla sług . . .	5	2	—	3	30
—	—	Do R. *Kassy* z wyprzedaży po kop. 70 . . .	3000	—	—	2100	—
			3122	1	—	2173	35
—	30	Do *Bilansu Zamknięcia* jako wartość pozostałéj wódki dla zamknięcia R.	366	3	2	220	$12^1/_2$
			3489	—	2	2393	$47^1/_2$

a) Objaśnienia zmian zaszłych w ciągu roku w powyższych rachunkach.

29. Rachunek Gorzelni (fol. 73).

Gorzelnia stanowi oddzielną gałąź przemysłu rolniczego. Tam gdzie opał mało kosztuje, a robotnik nie jest płatny, oprócz innych korzyści gospodarskich, jakoto: wygodniejszego utrzymania bydła, pomnożonego nawozu, podnosi znacznie intratę z folwarku przez wyższą cenę *Zboża i Kartofli* przepędzonych na wódkę i ułatwia razem zbycie i transport tych płodów.

Rachunek jéj odrębny w każdéj rachunkowości być powinien, tém bardziéj w rachunku podwójnym, którego celem jest okazać zysk lub stratę z każdego źrzódła i przedsięwzięcia rolniczego.

Koszt postawienia i urządzenia browaru, znaczny wprawdzie wydatek pociąga, nie byłoby atoli zupełnie właściwe, aby tam gdzie wartość budowli i miedzi mieści się w ogólnym szacunku folwarku, część jéj potrącać z niego na zużycie takowych. Jedno bowiem jak drugie nie ubywa tak dalece, a biorąc ściśle, lubo budowli i miedzi co rok nieco szacunek się zmniejsza, zwłaszcza gdy pierwsza jest z drzewa postawioną; bez porównania jednak podnosi się wartość folwarku przy gorzelni przez pomnożoną *sterkoryzacją* i urodzajność gruntów. Wszakże bez umniejszenia wartości folwarku lub saméj gorzelni gdy téj szacunek jest odłączony, a który przez jéj coroczne reparacje mianowicie w miedzi mało znaczącemu ulega zniżeniu, można o pewny procent np. 10% od wyłożonego kapitału na postawienie i urządzenie gorzelni obciążać jéj dochód za pośrednictwem rachunku procentów, zapisując go po prawéj stronie w tym rachunku, a po lewéj w R. *Dochodu z Gorzelni*, jak to miało miejsce co do procentu od papierów publicznych, co też jak wszelką inną *prenotacją* dochodów stałych z początkiem roku dopełniać należy.

Nasz właściciel uważając, że gorzelnia jest nadto ściśle połączona z folwarkiem, podnosi cenę jego płodów, ułatwia przewózkę, rychléj je spienięża, przyczynia się do utrzymania bydła, karmu trzody chlewnéj, słowem, z niego się powiększéj części utrzymuje i wzajemnie jemu wiele udziela. Nie odłączył jéj w szacunku od ziemi i budowli do niéj przywiązanych, ani dochód z niéj umniejszył wspomnionym procentem; nie będziemy więc w przytoczonym przykładzie tego rachunku trzymać się prawideł wyżéj wskazanych—ale w zakładach innych przemysłowych nie tyle styczności z majątkiem ziemnym mających, zasada powyższa koniecznie zastosowaną być powinna.

Rachunek więc Gorzelni wziął.
Od R. *Żyta*, zboża w ziarnie.
Żyta B. 103 po rs. 5 kop. 50. . . rs. 566 k. 50
Jęczmienia B. $28\frac{2}{8}$ gr. 10 . . rs. 102 k. 47
Kartofli B. 120 po rs. 1 kop. 20 . rs. 144 k. $7\frac{1}{2}$
Od R. Pozostałości zboża na 1847/48
Żyta B. 10 po rs. 5 . . . . rs. 50 k.
Od R. *Kassy*.
Za 249 B. Kartofli kupionych po rs. 1 k. 20 . . . . . rs. 298 k. 80
Opłatę winnikowi ugodzonemu ogólnie . . . . . . rs. 80
Kupno drożdży . . . . . . rs. 1 k. 20
Mlewo w obcym młynie B. 132 po kop. 20 . . . . . . rs. 26 k. 40
rs. 406 k. 40
Od R. Dochodu z lasu
Za 60 sążni drzewa na opał . . . . rs. 60 k. —
Rub. sr. 1329 k. $37\frac{1}{2}$

wszystkie te summy zapisują się po lewéj stronie R. Gorzelni, a po prawéj wymienionych rachunków:
Wzajemnie R. Gorzelni
Dał do R. wódki
Z Żyta B. 113 licząc po $19\frac{1}{2}$ pudów na Beczkę czyli z pudów . . . . 2,203 fun. 20
Jęczmienia B. $28\frac{2}{8}$ g. 10 różnéj wagi z pudów 437 — —
razem z pudów 2640 fun. 20
po 3 garnce wódki wiader . . 1980 gar. 1 k. 2
z 369 B. Kartofli po gr. 15, wiader 1383 gar. 3 k. »
Wiader 3364 » » k. 2
licząc po kop. 60 za wiadro rs. 2018 kop. 47 i tą summą jakoteż ilością wódki należy obciążyć jéj rachunek a po prawéj jako dał zapisać w R. Gorzelni.

12. R. Wódki (fol. 57).

Pozostałość z roku zeszłego wódki wynosi wiader 125 po kop. 60, rs. 75, które ten rachunek przyjął od *Bilansu otwarcia*.

Rachunek wódki co do zadłużenia swego główną ma styczność z gorzelnią; ile w niéj wypędzono wódki tyle gorzelnia *dała*, a ten rachunek *wziął*, jak tu wiader 3,364 kw. 2 po k. 60 rs. 2018 k. $47\frac{1}{2}$.

Wierzytelność zaś tego rachunku, to jest to co R. Wódki *dał*, poszło na potrzeby fabryk, dla czeladzi, sług, dla włościan, do szynków i na wyprzedaż. Przyjmując w tém proporcją następną:
Dał R. Wódki:
Do R. Amelioracji folwarku w 2 g. 3 po kop. 60 . . . . . rs. 1 k. 65
Do R. Kosztów Administracji w 11 . . . . rs. 6 k. 60
Do R. Potrzeb właściciela
Usługi . w. 5 g. 2 rs. 3 k. 30
Kosztów życia na Naliwki . . . . w. 3 rs. 1 k. 80 rs. 5 k. 10
Do R. Propinacji we wsiach w. 100 rs. 60 k. —
Do Kassy z wyprzedaży w. 3000 po k. 70 rs. 2100
rs. 2173 k. 35

Wszystkie te summy zapisują się po stronie prawéj R. Wódki, a po lewéj wymienionych rachunków. Obecnie nie mamy nic więcéj do nadmienienia; uwagi jakie się nastręczają ze związku tego rachunku z gorzelnią, znajdzie czytelnik w objaśnieniu jego *zamknięcia.*

b) Objaśnienie Zamknięcia Rachunków.

29. R. Gorzelni (fol. 112).

Gorzelnia dała do R. Wódki wartość jéj na rs. 2318 k. $47\frac{1}{2}$
Wzięła od różnych rachunków w zbożu, kartoflach, pieniądzach i drzewie . . . . . rs. 1318 k. $57\frac{1}{2}$
Czysty z niéj dochód rs. 999 k. 90

Zysk ten pochodzi po większéj części z przepędzenia własnéj krescencji; a lubo, gdyby gorzelni nie było, zboże w naturze tak korzystnie nie byłoby spieniężone, a gorzelnia wydzierżawiona, małoby mniéj mogła przynieść dochodu; wszakże dla przytoczonych powodów w poprzedniem objaśnieniu jéj rachunku, zysk ten nie uważam za jéj własny, i nie przenoszę go bezpośrednio do R. Zysków i Strat, ale policzam na R. *Intraty z folwarku.* Dopełniam więc R. Gorzelni zapisując w nim summę rs. 999 k. 90 po stronie lewéj, a po prawéj w rzeczonym rachunku.

11. R. Wódki.

Nadmieniłem wyżéj, że R. *Wódki* w ścisłym związku zostaje z R. *Gorzelni.* Od niéj tylko bierze wódkę nie z innéj strony, po cenie dowolnie ustanowionéj, która się może w ciągu roku powiększyć lub zmniejszyć.

Gdyby jeden lub drugi przypadek nastąpił, na kupnie wódki, zysk ztąd lub strata należałaby bezpośrednio do téj spekulacji, i ktoby taki handel prowadził, oddzielny jego rachunek założyć powinien. Lecz ponieważ tu R. *Wódki* jest tylko odbiciem tego co daje gorzelnia, jest to więc spekulacja na gorzelni, a nie na handlu wódką. Że zaś w rachunku podwójnym musiemy wszystko na pieniądze obliczać i często przyjąć cenę, która się potém odmienia, przeto co w tym rachunku wezmiemy mniéj lub więcéj na wyprzedaży wódki, nad cenę po jakiéj dała ją gorzelnia, powinniśmy to na korzyść lub stratę R. *Gorzelni* zapisać.

Nie zwracając uwagi na małą ilość remanentowéj wódki, która rzeczywiście wyszła po takiéj cenie jak była wziętą od *Bilansu Otwarcia* na różne domowe potrzeby i propinacją, widzimy, że *Rachunek Wódki.*
Wziął w ogóle wiader . . . . 3488 g. 3 k. 3
Wydał do różnych rachunków . . . 3122 g. k. 1
Zostało wiader . 366 g. 3 k. 2
i oceniając wiadro po kop. 60, pozostałość wynosi rs. 220 k. $12\frac{1}{2}$ którą zapisuję do *Bilansu Zamknięcia*, że ją bierze, a R. *Wódki* daje.

Z porównania następnie summ tego rachunku po prawéj i lewéj stronie okazuje się w pierwszéj . . rs. 2393 k. $47\frac{1}{2}$
w drugiéj . . rs. 2093 k. $47\frac{1}{2}$
Dał więcéj R. Wódki rs. 300 k. —

a zatém musiał sprzedać po wyższéj cenie jak wziął z gorzelni. Jakoż istotnie sprzedano 3000 wiader, nie po kop. 60, ale po kop. 70, wyżéj o 10 kop., co czyni summę powyższą; dla dopełnienia więc tego rachunku przenoszę ją na prawą stronę R. Gorzelni, a w tym wyrażam po lewéj.

Z tych tedy rachunków i objaśnień, wyraźnie i jasno wyświéca się, wbrew temu co dowodzi P. Meszyński, a mianowicie:

Rachunek gorzelni wziął od różnych . . rs. 1318 k. 57½
Dał do R. wódki nie 2018 k. 47 ale . rs. 2318 k. 47½

Dał zatém więcéj jak wziął i przyniósł czystego zysku . . . . rs. 999 k. 90
a nie 699 k. 99½ i nie 779 k. 77 jak twierdzi pan Meszyński.

Rachunek wódki wziął a) od R. Gorzelni rs. 2018 k. 47½
b) od Bilansu Otwar- (dawny zapas) rs. 75 k.
Razem rs. 2093 k. 47½
Dał a) do różnych Rachunków rs. 2073 k. 35
b) do R. Bilansu Zamknięcia pozostałość wódki z końcem roku W. 366 g. 3 k. 2 (o czém p. Meszyński zamilcza). rs. 220 k. 12½ rs. 2393 k. 47½

Zatém dał więcéj nie 79 k. 87½ ale . . rs. 300 k. — powstałe z wyprzedaży wódki po wyższéj cenie jak po kop. 60 według któréj wziął od gorzelni.

Zysk z gorzelni przeszedł nie do R. Zysków i strat ale do R. Intraty z folwarku.

Zysk z R. Wódki przeniesiony został do R. Gorzelni jako do swojego głównego rachunku; a pozostała z końcem roku wódka, do Bilansu zamknięcia czyli porównawczego stanu zamożności naszego właściciela. Wszystko więc odbija się we właściwym sobie porządku i rachunku i nic nie ginie, według mniemania p. Meszyńskiego, który znać nie wpatrzył się w same rachunki księgi głównéj tu przytoczone, i nie czytał objaśnień na str. 111 i 112 méj książki; ztąd fałszywe sobie potworzył rezultata i wnioski i najniesprawiedliwiéj o błędy własne obwinia autora. Owoż jest miłość prawdy, ścisłość w badaniu i sumienność w piśmie naszego krytyka!!

Michał *Kątkowski.*

WIADOMOSCI HANDLOWE.

ZBOŻE.

Wrocław 10 października. Porządnego deszczu nie mieliśmy już od pięciu miesięcy, dla tego też żegluga na rzekach naszych do zera została sprowadzoną. Dziś na wszelkie płody polne targ był bardzo żywy i niepodobna nawet aby wszyscy zaopatrzyli się na tym targu, tak znaczna była liczba pragnących kupować. Celnych i doborowych gatunków mało było na targu, i za takie znacznie wyżéj nad zwykłe ceny płacono. Biała pszenica stała po 60 do 70 srgr. szefel (zł. 24 do 28 korzec), żółta 60 do 63 srgr., żyto 52 do 65 a nawet 67 srgr. szefel, (zł. 21 do 27 korzec), jęczmień po 42 do 47 srgr. owies 24 do 29 srgr. Nasiona olejne trzymały się bardzo mocno i chętnie je kupowano. Za rzep płacono 75 do 80 srgr. za letni rzepak 64 do 68 srgr. szefel. Rzepik letni po 60 do 65 srgr.

Nasienia czerwonéj koniczyny bardzo dziś szukano. Za średnie płacono 12 do 12⅔ tal. cent. lepsze po 12⅚ do 13½ tal. Za to o nasienie białéj koniczyny zwłaszcza średnie, ani się nikt nie zapyta; możnaby kupić średnie po 9 do 10½ tal. cent., lepsze po 10¾ do 11½, celne po 13 tal. najlepsze zaś po 13½ tal. Lecz białego nasienia mało widać, ledwie go 25 cent. było na targu.

Wrocław 11 października. Jarmark na Wełnę *jesiennym* zwany, wcale niezłym był tego roku. Wełny na sprzedaż przywieziono w ogóle 18,000 centnarów, blisko o trzecią część mniéj jak zeszłego roku, lecz spodziewają się jeszcze znacznego dowozu. Najwięcéj kupowano wełny Rossyjskie i Polskie; kupiono ich do 9000 centnarów, płacąc grubsze 56 do 65 tal. cent. cieńsze 68 do 78 tal. W ogóle na tym jarmarku ceny były wyższe od cen płaconych na wiosennym tegorocznym jarmarku w Berlinie o 3 do 4 tal. na centnarze. Kupców znaczniejszych mało, za to drobniejsi fabrykańci wiele kupowali. Ceny płacono jak następuje: Wełnę dwustrzyżną letnią, 60 do 65 tal. cent. jednostrzyżną cienką 68 do 98 tal. jednostrzyżną średnią i średniocienką 62 do 68 tal. poślednią 57 do 62 tal. Wełnę jagnięcą od 70 do 90 tal. Loki po 50 do 58 tal. centnar.

KURS GIEŁDY BERLIŃSKIÉJ.

Dnia 10 października 1852 roku. PAPIERY.	żądają	płacą.
Rossyjskie Inskrypcje w Certyf. Hamb. 4%.	—	—
Rossyjsko-Angielska Pożyczka 5%	119½	119
Polskie Obligacje Skarbu 4%	91¾	90¼
„ Listy Zastawne	—	—
„ Listy Zastawne nowe.	98	97⅝
„ Obligacje Udziałowe	154½	154¼
„ Obligacje 500 złotowe.	91¼	91
Certyfikaty B. P. na Oblig. cząst. lit. A. 300 zł. 5%	98	97½
lit. B. 200 „	22¾	22½

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

Dnia 30 września (12 paź.) 1852 roku.		ŻĄDAJĄ R. sr.	ŻĄDAJĄ kop.	DAJĄ R. sr.	DAJĄ kop
1. WEXLE.					
Berlin 100 talarów	2 M.	91—	50—	91—	20—
Gdańsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Hamburg 300 b. m. k.	2 M.	139	50—	—	—
Londyn 1 funt sterlin.	3 M.	6—	24—	6—	22½
Lipsk 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
Moskwa 100 rub. sr.	1 M.	—	—	—	—
Petersburg ditto.	1 M.	—	—	—	—
Paryż 300 franków.	2 M.	74—	25—	—	—
Wiedeń 150 złr.	2 M.	80—	40—	80—	10—
Wrocław 100 talarów	2 M.	—	—	—	—
2. MONETY.					
Imperjały		—	—	5—	17½
Holender. dukaty nowe		—	—	2—	97½
ditto stare ważne		—	—	—	—
Frydrychsdory Pruskie		—	—	—	—
Rossyjskie Assygnaty		—	—	—	—
Austrjackie bilety bankowe za 150 złr.		—	—	—	—
3. PAPIERY.					
Obligi Skarbowe za 100 rs.		—	—	—	—
„ „ „ 4% rs.		—	—	—	—
Listy zastawne nowe białe daw. bez kup. (*)		—	—	—	—
„ „ nowe za 100		15—	4—	—	—
Obligacje udziałowe na 300 złp.		—	—	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 złp.		—	—	—	—
Certyfikaty Banku lit. B. na 200 złp.		21—	—	—	—
Serje wylosow. lit. na — złp.		—	—	—	—
Dowody Kom. Certyf. Likw. złp. 100		—	—	5	—

Wartość kuponu kop. 18½

W Drukarni Gazety Warszawskiéj.—Wolno drukować.—w Warszawie dnia 1 (13) października) 1852 r.—Starszy Cenzor Radca Dworu L. T. Tripplin.